

THE GILLETTE COMPETITION

Ferdinando Frega — Nando the Scribe

VAPHIKIZANI VA GILLETTE

THE COMPANY · 05

A ku na nxopaxopo wa khampani lowu tshamaka wu swi vulavula hakunene, hikuva muphikizani minkarhi hinkwayo i muendli ntsena loyi a ringetaka ku khoma ndhawu emakete, a nga ri na ndhavuko kumbe vuprofexinali, a seketela vutivi bya yena eka swinavelo ntsena — naswona vuavanyisi bya yena a byi tshami byi khumba swilaveko swa xiviri swa muxavi.

Eka minhlango ya Gillette hi va-80, nchumu wo sungula lowu xirhendzevutani xin'wana ni xin'wana xa vuxavisi a xi wu humesa a wu khumba xiphemu xa makete, laha vuxokoxoko bya ku tirhisiwa a byi kombisiwa hi sell-out — hileswaku leswi a swi xavisiwile hakunene swi yisiwa eka vatirhisi, leswi a swi landzeleriwa hi ejensi leyi rhangelaka ya vulavisisi ya le Amerika leyi vitaniwaka NIELSEN — hambileswi a ku nga ri na munhu loyi a tshameke a tiva leswaku a byi seketeriwe eka swivandla swihi swa xikombiso swa ku xavisela eItaliya.

A yi ri Bible ya vuxokoxoko: a ku nga ri na nchumu xin'wana lexi a xi nga yimela nhlayo ya xiviri ku tlula yona.

Endzeni a ku ri ni tinhlayo ta ku tirhisiwa hi muxaka wa xumbhiwa, xiphemu xa makete hi vunyingi, ku sungula swi avanyisiwe hi swifundzha swa 4 swa ntolovelo swa Italiya — N'WALUNGU-VUPELADYAMBU, N'WALUNGU-VUXA, XIKARHI, DZONGA-TIHLAMPFU — naswona endzhaku, ku twisisa kahle leswi a swi humelela, hofisi-nkulu ya Gillette Europe eLondoni yi kombele ni vuxokoxoko bya swifundzhana, ku vona hi vuxokoxoko laha xiendlakalo xa vuxavisi a xi ba kona etindhawini

leti a ti nga languteriwi ni leswaku ha yini ku tirhisiwa a ku tshama ku tlakuka.

Nxopaxopo wa khampani a wu si tshama wu kuma tindhawu leti tsaneke, hilaha tikliniki tin'wana ta vutshunguri bya biyoloji ti endlaka hakona, laha switirhisiwa minkarhi yo tala swi pimaka ku nga ri tinhlayo ntsena kambe vuyelo lebyi nga voniwiki — nchumu wa muxaka lowu Manana Gillette ntsena a a swi tiva ku wu endla emakete.

Minkarhi yo tala a hi vitaniwa “vanhu va mikwana,” varhangeri va makete hi xiphemu xa makete xa 92% — hambi swi ri eka tisisiteme to byeba ntsena — laha lava nga ni ndzhengo a va tshamela ku vula hi rito lerikulu leswaku a hi ri vateki va tioda ntsena, ku nga ri vaxavisi, hilaha Kereke ya Khatoliki yi hlengeletaka hakona eka vaseketeri va yona hi ku tirhisa tinyiko ta tintswalo.

Exikarhi ka vuxokoxoko bya mikwana, ku vonaka vukona byin'we lebyi a byi nga tshamisekanga: BIC eka switirhisiwa swo byeba swo lahliwa, laha tinhlayo ta vona ta mukwana wun'we a ti va kombisa tanihi varhangeri va makete, naswona hina a hi sala hi ri va vumbirhi ntsena emakete wolowo.

Loko ku vutisiwa leswaku ha yini hi fanele ku eneriseka hi ndhawu ya vumbirhi, vulawuri byi hlamule leswaku a wu nga ri makete lowu nga ni ku navela ka xiviri ni leswaku hambiswiritano a hi ta susa xumbhiwa emakete ku nga ri khale — entiyisweni, a va lava ku tiva ndlela yo humesa nhundzu leyi a yi ri kona hi ku hatlisa ni ku endla ndhawu ya swumbhiwa swin'wana.

Mianakanyo a yi tekanga nkarhi wo leha ku fika, loko munhu un'wana eBoston a ku: «Vulavurisanani na FREGA — hi yena loyi a nga ta rhumiwa eka masalamusi ya muxaka lowu.»

Swihlayiselo swi siyiwe swi nga ri na nchumu hi ku hatlisa, kambe xiphemu lexi vavisaka hileswaku endzhaku ka tin'hweti ta ntsevu vuxokoxoko bya makete byi hi kombise tanihi murhangeri wa mfungho: BIC a a ve wa vumbirhi, naswona un'wana ni un'wana u ringete ku swi fihla, hikuva a ku ri xin'wana xa swiendlakalo leswi ku humelela ku tisaka ku nga tshamiseki — hikuva ku kombisa leswaku xiboho lexi a xi tekiwile a xi ri xihoxo.

Kutani a ku ri ni swa ku tibasisa, ngopfu-ngopfu furo ro byeba ni khirimi yo byeba; risimu ra tinhlayo ta xiphemu xa makete xa Italiya ri cince swinene — a hi khome 28–30% eka furo ni 18–20% eka khirimi — kambe vavanuna va Gillette va Dzonga ra Italiya, hi ntumbuluko, a va tshembekile minkarhi hinkwayo naswona a va tinyungubyisa swinene, naswona a ku na un'we wa vona loyi a tshameke a tshika nkateko wo veka xikombiso xa yena, ku tiendlela ntirho wa yena, hilaha manana a dyondzisaka n'wana wa yena wa xinuna hakona.

Ndza tsundzuka nhlengeletano yo sungula na mufambisi lontshwa wa xifundzha, wanuna wa P&G, Sicilia, loyi a a ha ku fika eGillette, loyi a hatleke a ku: «Vuyimbeleri byi kahle, kambe vayolini yin'wana ni yin'wana yi fanele ku ba risimu ra yona, naswona mpfumawulo wu ta va wa xiphemu xa makete lexi cincaka.»

Vaxavisi lavakulu hi malembe va n'wi langute hi ku kanakana loku nga ni xinghana ni hi ku yingisa, kutani mina — nota yin'we ntsena ya vuntshwa entlaweni — hi ku hatlisa ndzi twisisile leswaku mulwi wa mina a a nga kombeli ku rihisela, kambe a a kombela ku amukeleka, endzeni ni le handle ka xivandla xa nyimpi, naswona hi ri swin'we hi akile mfumo lowuntshwa.

Hi kona tiloli to sungula ti sunguleke ku famba hi ku kongoma ku suka eLondoni ku ya eCalabria, ti rhwele furo ro byeba ntsena, naswona leswi a swi nga ri huwa — a ku ri ku humelela ntsena loku

endzhaku ku nga yisa evukatini bya Gillette na P&G. A hi fikile kona ku sungula ntsena, kutani endzhaku un'wana a swi kopa.

Kambe hilaha swi vaka hakona eka nchumu wun'wana ni wun'wana lowuntshwa lowu u wu endlaka, na leswi swi tlakuse xiphemu xa makete xa furo ro byeba ku fika eka 44%, nhlayo leyi a yi nga si tshama yi tsariwa eItaliya; naswona hi nkarhi lowu un'wana ni un'wana a a ehleketa leswaku hi fikile, mufambisi wa P&G u ndzi byele a ku: «Sweswi FREGA, hi fanele ku antswisa xiphemu xa makete xa KHIRIMI YO BYEBA YA THYUBU,» laha COLGATE PALMOLIVE a a ri murhangeri lonkulu hi xiphemu xa 70%. Kambe a ku na loyi a tshameke a vula leswaku a swi nga koteki, hikuva vavanuna lava swi kotaka a va vileli emahlweni ka mbanga leyi vonakaka — va korhamisa tinhloko ta vona va tirha ntirho.

Xikombelo xo sungula xi yile eBoston, laha hi komberiweke ku ringanisa xivumbeko ni xa 100 ml xa COLGATE, hi susa swivumbeko swimbirhi swa 75–150 ml eka nxaxamelo wa Gillette.

Sweswi a hi tlanga hi ku ringana, naswona minxavo a yi tshama yi ri ya le henhla: a ku na loyi a nyikeke nchumu mahala kumbe a endla mikhuva ya bindzu leyi nga lulamangiki — a wu nga ri mukhuva wa vavanuna va khampani.

Vanhu va COLGATE a va kongomisile eku xaviseni ka swibasisi swa vona, naswona xumbhiwa xa KHIRIMI YO BYEBA YA THYUBU a xi ri xitirhisiwa xo pfotlosa nyangwa emakete laha murhangeri a nga tlangi ntsena emakete — u ri makete hi yexe.

A swi nga ri mhaka ya vunyingi — xumbhiwa xo olova, laha nhlayo ya swiphemu leswi xavisiseke a yi ri ehansi — kambe a ku ri mhaka ya vumunhu ni ya misinya, naswona mufambisi lontshwa a nga si tshama a fihla ku navela ka yena eka hina hi vambirhi.

Ku swi vula hi ku olova: hi lembe rin'we, ro sungula eka matimu ya khampani, eka mfungho wolowo hi xiviri, hi suke eka xiphemu xa makete xa xifundzha xa 22% ku ya eka 48%, naswona vafambisi va hofisi-nkulu ya Colgate Palmolive eRhoma va ringete ku hi tihlanganisa na hina ni ku twisisa leswaku, hi Xikwembu, hi swi kotile njhani.

Kambe ntsheketo a wu heleli kwalaho: a ku hundzile malembe ya makume mambirhi ku sukela loko ndzi tshike khampani, kutani siku rin'wana ndzi tikume ndzi ri endhawini ya mavhengele, laha a ku ri ni xitolo xa ku xavisa timovha, naswona hahani wa nsati wa mina a a lava ku xava movha hi xikweleti.

Mufambisi wa xitolo xexo a a ri murhangeri wa khale wa xifundzha wa Colgate Palmolive loyi a a ndzi tiva kahle, naswona minkarhi hinkwayo a a nga tshiki nkateko wo huwelela vito ra mina hi ku tlanga a ndzi hleka, kambe a ndzi si tshama ndzi swi teka swi ri mhaka ya mina — a ku ri ntlangu ntsena.

U ndzi xewete hi ku hatlisa, naswona endzhaku ka loko hahani a heta mapapila ya movha, u ndzi tekele etlhelo a ku, ku swi pfumelela, a a ta lava nsayino wa mutiyisisi wa xikweleti — naswona wa mina a wu ta ringana.

U ndzi nyike fomo, kutani ndzi yi sayina: ROMAN POLASKI. Kutani ndzi famba, ndzi n'wayitela.

Movha wu yisiwile, naswona nsayino wolowo a wu si tshama wu kamberiwa: a a ri wanuna wa Colgate ntsena, munhu loyi a ndzi tshamela ku n'wi hlula — a nga si tshama a va muphikizani wa mina hakunene, a ri munhu ntsena loyi a a ndzi langutile a vutisa a ku: «Xikwembu, u mani wena?»

Kutani ndzi ku: «Munhu ntsena loyi u nga n'wi langutelangiki.»

Ferdinando